

ÖRYGGISBLAÐ

skv. reglugerð (EB) nr. 1272/2008 og 453/2010

Útgáfa: 2

Dagsetning: 10. janúar 2019

1. AUÐKENNING EFNISINS/BLÖNDUNNAR OG FÉLAGSINS/FYRIRTÆKISINS

1.1. Vörukenni **TJÖRUHREINSIR, sérblandaður**

1.2. Tilgreind notkun Tjöruhreinsir.

1.3. Söluaðili Olíuverzlun Íslands hf.
Katrínartúni 2
105 Reykjavík

Sími: 515 1000

Netfang: olis@olis.is

Veffang: www.olis.is

1.4. Neyðarsímanúmer

Neyðarlínan: 112

Eitrunarmiðstöð LSH: 543 2222

2. HÆTTUGREINING

2.1 Flokkun efnisins eða blöndunnar

CLP-FLOKKUN

Eldf. vökvi 3; H226
Eit. v. ásvelg. 1; H304
Krabb. 1B; H350
STOT RE 1; H372

2.2. Merkingaratriði

Hættumerki

Viðvörðunarorð

Hættuleg efni

Hættusetningar (CLP)

Hætta
Hrábensín (úr jarðolíu), brennisteinssneytt með vetni, þungt.
H226 – Eldfímur vökvi og gufa.
H304 – Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg.
H350 – Getur valdið krabbameini.
H372 – Skaðar miðtaugakerfið við langvinn eða endurtekin váhrif.
EUH066 – Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð.
Varnaðarsetningar (CLP) P210 – Haldið frá hitagjöfum, heitum flötum, neistagjöfum, opnum eldi og öðrum íkveikivöldum. Reykingar bannaðar.
P304+P340 – EFTIR INNÖNDUN: Flytjið viðkomandi í ferskt loft og hafið í stellingu sem léttir öndun.
P303+P361+P353 – BERIST EFNID Á HÚÐ (eða í hár): Farið strax úr fötum sem óhreinkast af efninu. Skolið húðina með vatni/farið í sturtu.
P301+P330+P331 – EFTIR INNTÖKU: Skolið munninn.
EKKI framkalla uppköst.
P404 – Geymist í lokuðu íláti.
P501 – Fargið innihaldi/íláti í samræmi við gildandi lög og reglur.

2.3. Aðrar hættur

Hættur

Leki getur valdið hálfu.

3. SAMSETNING INNIHALDSEFNA/UPPLÝSINGAR UM INNIHALDSEFNI

3.2 Blanda

Heiti	Vörukenni	Magn%	CLP-flokkun
Hrábensín (úr jarðolíu), brennisteinssneytt með vetni, þungt	CAS#: 64742-82-1 EINECS#: 265-185-4	75-100	Málmæt. 1; H290 Húðæt. 1A; H314

Mínushlaðin og ójónuð yfirborðsvirk efni	-	5-15	-
--	---	------	---

Efnið inniheldur hvorki PBT- né vPvB-efni í styrk yfir 0,1%.
Hættusetningar eru skráðar í 16. lið.

4. RÁÐSTAFANIR Í SKYNDIHJÁLP

4.1. Lýsing á ráðstöfunum í skyndihjálpi

Eftir innöndun	Færið viðkomandi í ferskt loft. Leitið lækni í tilviki ertingar í öndunarfærum, svima, ógleði eða meðvitundarleysis. Beitið blástursaðferð ef viðkomandi andar ekki. Leitið lækni.
Eftir snertingu við augu	Fjarlægið snertilinsur og skolið opin augu með vatni í a.m.k. 15 mínútur. Leitið lækni ef einkenni vara.
Eftir snertingu við húð	Skolið húðina með sápu og vatni. Fjarlægið föt og skó sem óhreinkast af efninu. Hendið óhreinkuðum fatnaði og skóm eða þvoið vel fyrir næstu notkun.
Eftir inntöku Skyndihjálpi	Leitið lækni strax. Ekki framkalla uppköst. Ekki gera neitt án viðeigandi þjálfunar eða sem stofnar eigin öryggi í hættu.

4.2. Helstu einkenni og áhrif, bæði bráð og tafin

Einkenni og áhrif	Berist efnið í lungu við ásvelgingu getur það valdið lungnabólgu. Einkenni geta verið tafin.
--------------------------	--

4.3. Merki um þörf á bráðri lækniþjónustu eða sérstakri meðhöndlun

Til heilbrigðisstarfsfólks	Engar frekari upplýsingar.
-----------------------------------	----------------------------

5. RÁÐSTAFANIR VEGNA SLÖKKVIÐGERÐA

5.1. Slökkvibúnaður

Viðeigandi	Froða, vatnsúði, slökkviðuft, koltvísýringur.
Óviðeigandi	Ekki nota vatnsbunu.

5.2. Sérstök hættu af blöndunni

Myndefni við bruna	Gufur frá efninu geta myndað eldfima/sprengifima blöndu með andrúmslofti.
---------------------------	---

5.3. Ráðgjöf fyrir slökkviliðsmenn

Sérstakar ráðstafanir	Ekki gera neitt sem stofnar eigin öryggi í hættu eða án viðeigandi þjálfunar. Afmarkið og rýmið svæðið strax í tilviki bruna. Kælið ílát með vatnsúða. Hindrið að slökkvivatn berist í vatnsfarvegi, holræsi eða drykkjarvatn.
Hlíðarbúnaður	Slökkviliðsmenn skulu nota viðeigandi hlífðarbúnað og ferskloftstæki með öndunargrímu sem hylur allt andlitið og stillt á yfirþrýsting. Fatnaður (þ.m.t. hjálmar, skór og hanskar) sem uppfyllir skilyrði EN 469 veita grunnvörn í tilviki efnaleka.

6. RÁÐSTAFANIR EF EFNI FER ÓVART TIL SPILLIS EÐA ER LOSAÐ FYRIR SLYSNI

6.1. Öryggisráðstafanir fyrir fólk

Ráðstafanir	Hringið í neyðarþjónustu. Ekki gera neitt sem stofnar eigin öryggi í hættu eða án viðeigandi þjálfunar. Rýmið nærliggjandi svæði. Haldið óviðkomandi og óvörðu fólk af svæðinu. Snertið hvorki né gangið á leka. Gólf geta verið hál; gætið varúðar og notið persónuhlífar.
Bráðaliðar	Mjög hættulegt er að fara inn í lokuð eða illa loftræst rými þar sem eru gufur, úði eða reykur, án viðeigandi öndunarhlífa og ráðstafana. Notið ferskloftstæki.

6.2. Varúðarráðstafanir vegna umhverfisins

Ráðstafanir	Tryggið fullnægjandi loftræstingu. Varist dreifingu leka og að hann berist í jarðveg, vatnsfarvegi, niðurföll og holræsi. Gerið viðeigandi yfirvöldum viðvart ef efnið mengar umhverfið.
--------------------	--

6.3 Aðferðir og efni til afmörkunar og hreinsunar

Minniháttar leki	Afmarkið og hindrið útbreiðslu leka. Haldið fjarri íkveikjugjöfum – Reykingar bannaðar. Ef ekki er hægt að fjarlægja íkveikjugjafa, skolið efninu burt með vatni. Stöðvið leka ef mögulegt án áhættu. Færið ílát af lekasvæði. Safnið með hvarftregu efni og setjið í viðeigandi ílát til förgunar. Fargið hjá viðurkenndum förgunaraðila.
Meiriháttar leki	Hafið strax samband við neyðarþjónustu. Stöðvið leka ef mögulegt án áhættu. Færið ílát af lekasvæðinu. Nálgist lekann undan vindi. Myndið flóðgarða eða grafið skurði á undan lekanum til að safna saman síðar og farga. Haldið fjarri íkveikjugjöfum – Reykingar bannaðar.

Ef ekki er hægt að fjarlægja íkveikjugjafa, skolið efninu burt með vatni. Hindrið að berist í holræsi, vatnsfarvegi, kjallara eða lukt rými. Heftið og safnið leka með vökvabindandi ísogsefni, s.s. sandi, jarðvegi, vermikúlít, kísilgúr og setjið í ílát til förgunar í samræmi við gildandi lög og reglur. Fargið hjá viðurkenndum förgunaraðila.

6.4. Tilvísun í aðra liði

Aðrir liðir

Sjá 8. lið fyrir upplýsingar um persónuhlífar.

Sjá 13. lið fyrir upplýsingar um förgun.

7. MEÐHÖNDLUN OG GEYMSLA

7.1. Varúðarráðstafanir um örugga meðhöndlun

Ráðstafanir

Haldið fjarri íkveikjugjöfum – Reykingar bannaðar. Gerið ráðstafanir gegn stöðurafragnni. Haldið fjarri miklum hita, opnum eldi og neistagjöfum.

Notið aðeins eldraustan búnað.

Hreinlæti

Matist hvorki, drekkið né reykið þar sem efnið er geymt eða notað. Þvoið ykkur vandlega eftir meðhöndlun. Fjarlægið óhreinkaðan fatnað og hlífðarbúnað áður en farið er í rými þar sem matast er. Sjá 8. lið fyrir frekari upplýsingar um hreinlæti.

7.2. Örugg geymsluskiyrði, einnig m.t.t. ósamrýmanleika

Geymsla

Geymist í luktum umbúðum á köldum, þurrum og vel loftræstum stað.

7.3. Sérstök notkun

Sérstök notkun

Sjá lið 1.2.

8. VÁHRIFAVARNIR/PERSÓNUHLÍFAR

Almenn atriði

Hugið að hættulegum eiginleikum efnisins (sjá 2. lið), váhrifamörkum, einstökum aðgerðum og öðrum efnum á vinnustaðnum við tæknilegar ráðstafanir og val á persónuhlífum. Ef tæknilegar ráðstafanir eða verklag er með þeim hætti að ekki dugar til að hindra áverkun efnisins í magni yfir váhrifamörkum, er notkun á neðantöldum hlífðarbúnaði ráðlögð. Sjá viðeigandi CEN-staðla.

8.1. Viðmiðunarmörk fyrir váhrif

Váhrifamörk á vinnustað

Efni	Tímavegið meðaltal
Terpentína (CAS#: 64742-82-1)	25 ppm, 145 mg/m ³

8.2. Váhrifavarnir

Tæknilegar ráðstafanir

Tryggið næga loftræstingu til að halda styrk efnisins í lofti undir tilgreindum váhrifamörkum. Alla vinnu með efni skal meta m.t.t. hugsanlegra váhrifa og gera ráðstafanir til að halda þeim undir tilgreindum mörkum. Persónuhlífar skulu uppfylla viðeigandi staðla. Leita skal ráða hjá birgi við val á persónuhlífum að teknu tilliti til viðeigandi staðla. Hafið samband við Staðlaráð Íslands fyrir frekari upplýsingar um staðla. Mikilvægt er að ganga úr skugga um að persónuhlífar eigi saman.

Hreinlæti

Gætið ávallt viðeigandi hreinlætis. Þvoið hendur upp að olnboga og andlit eftir meðhöndlun efna, áður en matast er, reykt, farið á snyrtingu og í lok vinnudags. Þvoið vinnufatnað og hlífðarbúnað reglulega. Fleygið óhreinum fatnaði og skóbúnaði sem ekki er hægt að þvo. Tileinkið ykkur góða umgengni.

Til hlífðar augum

Öryggsgleraugu ef hætta er á slettum.

Til hlífðar húð

Notkun hlífðarfatnaðar er góð vinnuregla. Val á hlífðarfatnaði skal byggja á eðli verks og hættum sem því fylgja. Vinnugallar úr pólýester/bómull veita aðeins vörn gegn minniháttar slettum. Vinnugalla skal þvo reglulega. Notið efnaþolnar svuntur og/eða ógegndræpan hlífðarfatnað og stígvél ef hætta er á snertingu við mikið magn efnisins.

Til hlífðar höndum

Notið hlífðarhanska ef hætta er á langvinnri eða endurtekinni snertingu við efnið. Notið efnaþolna hanska. Ráðlagt: Nítrílgúmmi eða bútýlgúmí. Rétt val hönskum fer eftir efninu sem notað er, vinnuaðstæðum, eðli verks og ástand hanskana (jafnvel efnaþolnustu hanskar slitna við endurtekna snertingu við efni). Flestir hanskar veita aðeins vörn í skamman tíma áður en þeim þarf að skipta út.

Til hlífðar öndun

Tryggið góða loftræstingu. Öndunarhlífa er ekki þörf við venjuleg skilyrði. Tegundir öndunarhlífa sem til greina koma við meðhöndlun efnisins: Hlífar sem hylja andlitið að hálfu. Sía: A/P2, CEN-staðlar EN 136, 140 og 405 fjalla um öndunarhlífar og EN 149 og 143 veita ráðleggingar um síur. Notið fersklöftstæki við mikla þéttni efnisins í lofti, stillt á yfirþrýsting.

Til verndar umhverfi

Fylgið gildandi umhverfisverndarlöggjöf um takmarkanir á losun.
Gerðið viðeigandi ráðstafanir til að hindra eða takmarka losun.

9. EÐLIS- OG EFNAFRÆÐILEGIR EIGINLEIKAR**9.1 Upplýsingar um helstu eðlis- og efnafræðilega eiginleika**

Eðlisástand	Vökvi
Litur	Tær/gulleitur, einkennandi
pH-gildi	-
Bræðslumark	-
Suðumark	150-190°C
Blossamark	38-45°C
Gufuprýstingur	3-5 hPa við 20°C, 53 hPa við 37°C (leysiefni)
Eðlisþyngd	0,8 g/cm ³
Leysni	-
Sjálfsíkveikjuhitastig	> 230°C
Seigja	1 mm ² /s við 20°C (leysiefni)
Sprengimörk	0,7 – 6,5% rúmm.

10. STÖÐUGLEIKI OG HVARFGIRNI**10.1. Hvarfgirni**

Hvarfgirni Stöðugt við ráðlagða notkun og geymslu.

10.2. Efnafræðilegur stöðugleiki

Stöðugleiki Stöðugt við ráðlagða notkun og geymslu.

10.3. Hætta á skaðlegum efnahvörfum

Skaðleg fjölliðun/efnahvörf Ekki hætta á skaðlegri fjölliðun eða efnahvörfum við venjulega notkun og geymslu.

10.4. Skilyrði sem ber að varast

Varasöm skilyrði Oxunarefni, sterkir basar og sýrur. Hætta á útvermum efnahvörfum við þessi efni.

10.5. Ósamrýmanleg efni

Efni Oxunarefni, sterkir basar og sýrur.

10.6. Skaðleg niðurbrotsefni

Niðurbrotsefni Hættulegar lofttegundir geta myndast við ófullkominn bruna, s.s. kolsýringur, koltvísýringur, kolefnissambönd, aldehyð, sót o.fl.

11. EITUREFNAFRÆÐILEGAR UPPLÝSINGAR**11.1. Upplýsingar um eiturefnafræðileg áhrif****Bráð eiturrhif**

LC50 Rotta, innöndun (4 klst.)	3400-5500 mg/l (leysiefni)
LD50 Rotta, inntaka	>5000 mg/kg
LD50 Húð	>2000 mg/kg

Innöndun

Getur valdið ertingu. Endurtekin eða langvarandi innöndun lífrænna leysiefna getur leitt til varanlegra skemmda á miðtaugakerfi, lifur og nýrum. Einkenni eru m.a. höfuðverkur, svimi, þreyta, sljóleiki og jafnvel meðvitundarleysi.

Augu

Augnertandi.

Inntaka

Ásvelgingarhætta. Ef efnið berst í lungu við inntöku eða uppköst getur það valdið lungnabjúg eða lungnabólgu.

Húð

Endurtekin eða langvarandi snerting veldur þurri og sprunginni húð og jafnvel exemi.

12. VISTFRÆÐILEGAR UPPLÝSINGAR**12.1. Eiturrhif**

Eiturrhif Eitrað vatnalífi. Getur haft skaðleg langtímaáhrif á lífríki í vatni.

12.2. Þrávirgni og niðurbrotjanleiki

Lífbrjótanleiki Efnið er auðveldlega lífbrjótanlegt.

12.3. Uppsöfnun í lífverum

Uppsöfnun Óákvarðað.

12.4. Hreyfanleiki í jarðvegi

Hreyfanleiki Óákvarðað.

12.5. Niðurstöður úr mati á PBT- og vPvB eiginleikum

PBT/vPvB Efnið er ekki eða inniheldur ekki PBT- eða vPvB-efni yfir 0,1%.

12.6. Önnur váhrif

Váhrif Engin þekkt.

13. ATRÍÐI VARÐANDI FÖRGUN

13.1 Aðferðir við meðhöndlun úrgangs

Förgun vörunnar Varist eða lágmarkið myndun úrgangs. Fargið efninu, lausnum þess og aukaafurðum í samræmi við gildandi lög og reglur.

Förgun umbúða Fargið á sama hátt og efninu sjálft.

14. UPPLÝSINGAR VARÐANDI FLUTNING

14.1. Alþjóðlegar reglur

- ADR/RID

UN-númer	1300
Rétt sendingarheiti	TURPENTINE SUBSTITUTE
Flokkur	3
Hættunúmer	30
Pökkunarhópur	III
Merkingar	3
Hættumerki	

- IMDG/IATA

UN-númer	1300
Rétt sendingarheiti	TURPENTINE SUBSTITUTE
Flokkur	3
EmS	F-E, S-E

15. UPPLÝSINGAR VARÐANDI REGLUVERK

15.1. Sértek ákvæði/löggjöf fyrir efnið eða blönduna vegna öryggis, heilbrigðis og umhverfis

Sértek löggjöf Reglugerð (EB) nr. 1272/2008.

15.2. Efnaöryggismat

Efnaöryggismat Engar upplýsingar.

16. AÐRAR UPPLÝSINGAR

Hættusetningar (CLP) H226 – Eldfímur vökvi og gufa.
H304 – Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg.
H350 – Getur valdið krabbameini.
H372 – Skaðar miðtaugakerfið við langvinn eða endurtekin váhrif.
EUH066 – Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð.

Skammstafanir **ADN:** Reglur um flutning hættulegra efna á skipgengum vatnaleiðum.
Evrópusamningur um millilandaflutninga á hættulegum farmi á skipgengum vatnaleiðum.

ADR: Reglur um millilandaflutninga á hættulegum farmi á vegum .
Evrópusamningur um millilandaflutninga á hættulegum farmi á vegum.

DNEL: Viðmiðunarmörk fyrir váhrif.

IMDG: Alþjóðlegur kóði um siglingu með hættulegan varning.

PBT: Þrávirk efni sem safnast fyrir í lífverum og eru eitruð.

PNEC: Styrkur þar sem engin váhrif eru fyrirsjáanleg.

TWA: Tímavegið meðaltal.

vPvB: Mjög þrávirk efni sem safnast fyrir í lífverum í miklum mæli.

Upplýsingarnar á þessu blaði eru, samkvæmt okkar bestu vitneskju, réttar og tæmandi á útgáfudegi. Þær eiga aðeins við um vöruna sem þær lýsa, en ætti ekki að túlka sem tryggingu fyrir tilteknum eiginleikum hennar. Ef varan er notuð með öðru efni eða í öðrum tilgangi en tilgreindur er, gæti verið að upplýsingarnar ættu ekki lengur við. Það er á ábyrgð notanda vörunnar að leggja mat á gildi og ítarleika upplýsinganna í ljósi notkunar sinnar. Engin ábyrgð er tekin á missi eða tjóni vegna notkunar þessara upplýsinga.

Endurskoðun 10. janúar 2019.
Útgáfa 2
Gert þann 10. janúar 2019.
Þýðing og uppsetning Reynir Hjálmarsson
Heimild Olíuverzlun Íslands, olis@olis.is